

Voorouders en nazaten van broers van Louwe Luitzen van der Lei

Over de voorouders van Louwe is weinig bekend. Zijn grootouders van vaderskant waren Harmen Sieberens, geboren rond 1740 in Noorderdrachten en Sietske Johannes, geboren rond 1740, ook in Noorderdrachten. Zij zijn getrouwd rond 1763 in Drachten. Haar voorouders van moederskant waren Louw Sierds, geboren rond 1740 in Noorderdrachten en Lijsbeth Hanzes/Hanses, getrouwd rond 1740 in Noorderdrachten. Louw en Lijsbeth zijn getrouwd op 9 april 1769 in Drachten.

De vader van Louwe, Luitzen Harmannus (Harmens) van der Lei, werd geboren in 1763/64 in Noorderdrachten en overleed op 13 februari 1833 in Smalingerland. Zijn vrouw, Tolke (Taalke) Louwes (Pinkster), werd geboren rond 1772 in Noorderdrachten en stierf op 13 februari 1858 in Noorderdrachten. Toen Luitzen Harmens en Tolke Louwes op 12 oktober 1812 de naam Van der Lei aannamen, woonden zij in Noorderdrachten. De naam werd toen geschreven als Van der Leij

Gekonpareerd, Luitzen Harmannus (Harmens) van der Lei
Woonende te Noorderdrachten, No. heeft
deske verklaard dat hij aanneemt de naam
van van der Leij voor familiernaem, dat hij
heeft het volgende getal zonen en dochters
te weten, Harmannus vijfteen, Elisabeth
and dertien Louwes and Ses, Sietske and
drie, en Sietske and een jaar, hij hem
inwonende, en heeft desmed ons verstaand
desen 12 Leij 1812
dit meek heeft
Luitzen + van der Leij H. Braudema Adjunct
Leljs gedet bij Albert van der Koop

Akte van naamsaanneming 1811. Luitzen schrijft zijn naam hier als Van der Leij.

Luitzen en Tolke kregen de volgende kinderen:

- Harmen Luitzens van der Lei, geboren in 1796/97 in Noorderdrachten en overleden op 20 juni 1832 als soldaat in het rijkshospitaal in Utrecht. Getrouwd met Zwaantje Ynzes. Uit dit huwelijk:
  - Tolke Harmens van der Lei, geboren in 1821 in Drachten (Smallingerland) en overleden in Smallingerland op 31 juli 1822.
  - Trijntje Harmens van der Lei (arbeidster), geboren 1 november 1824 in Smallingerland en overleden op 13 augustus 1849 in Smallingerland, ongehuwd. Trijntje had een dochter, Zwaantje/Swaantje, geboren op 20 december 1843 in Smallingerland en overleden op 23 maart 1852 in Smallingerland.
- Elisabeth Luitzens van der Lei, geboren in 1798/99 in Noorderdrachten en ongehuwd overleden op 22 april 1838 in Smallingerland.
- **Louwe Luitzens van der Lei**, geboren in 1805, getrouwd met Elske van der Kaap.
- Sietze (Sytze) Luitzens van der Lei (arbeider), geboren in 1807/1808 in Noorderdrachten en overleden op 27 februari 1880 in Smallingerland. Getrouwd op 18 juni 1837 in Leek met Aafke Jans Oostvries, geboren in 1810 in Zevenhuizen, overleden op 13 november 1872 in Smallingerland, dochter van Jan Geerts Oostvries en Antje Jans Oostvries. Uit dit huwelijk:
  - Luitzen Sietzes van der Lei, geboren op 29 augustus 1837 in Smallingerland en overleden op 11 april 1848 in Smallingerland.
  - Antje Sietzes van der Lei, geboren op 8 maart 1839 in Drachten, overleden op 13 maart 1920 in Groningen. Getrouwd op 5 september 1863 met Auke Sietzes van der Heide, geboren op 8 oktober 1832 in Drachten, overleden op 25 mei 1886 in Smallingerland zoon van Sietze Sjoerds van der Heide en Antje Alberts Spoelstra. Auke had uit een eerder huwelijk met Hinke Taekes Tuinstra twee kinderen, Trijntje en Antje. Uit dit huwelijk:
    - Sietze van der Heide, geboren op 1 december 1863 in Smallingerland.
    - Aafke van der Heide, geboren op 22 november 1865 in Smallingerland. Getrouwd op 14 mei 1887 in Smallingerland met Tjeerd Huisman, geboren op 27 februari 1852 in Drachten, zoon van Roel Jurjens Huisman en Sibbeltje Polstra.
    - Antje van der Heide, geboren op 31 januari 1868 in Drachten, overleden op 2 maart 1932 in Groningen.
    - Jan van der Heide, geboren op 1 maart 1871 in Drachten.
    - Tolke van der Heide, geboren op 22 april 1876 in Drachten, overleden op 6 juli 1876 in Drachten.
    - Luitzen van der Heide, geboren op 20 januari 1878 in Drachten.
  - Jan Sietzes van der Lei, geboren in 1840/41 en overleden op 24 juni 1846.
  - Harmen van der Lei, geboren op 28 september 1843 in Smallingerland, overleden op 19 april 1918 in Kommerzijl. Getrouwd op 8 april 1874 in Oldenhove met Geertruida Spoelstra, geboren op 16 september 1853 in Kommerzijl, overleden op 5 november 1905 in Kommerzijl, dochter van Jan Eukes Spoelstra en Antje Matthijes van der Ploeg. Uit dit huwelijk:

- Janna van der Lei, geboren op 8 februari 1875 in Kommerzijl, overleden op 16 november 1921 in Zuidlaren. Getrouwd op 14 mei 1898 in Grijpskerk met Roelf Bruining, geboren op 17 januari 1873 in Pieterzijl, zoon van Jan Buining en Aaltje Ploeg.
- Antje van der Lei, geboren op 6 juli 1876 in Kommerzijl, overleden op 8 augustus 1956 in Warfstermolen. Getrouwd op 12 mei 1900 in Grijpskerk met Anne van der Molen, geboren op 19 juni 1874 in Burum, overleden op 4 augustus 1945 in Burum, zoon van Klaas van der Molen en Berendtje Veenstra. Uit dit huwelijk:
  - Geertruida van der Molen, geboren op 17 april 1901 in Kommerzijl, overleden op 14 april 1992 in Grijpskerk. Getrouwd op 18 maart 1921 in Grijpskerk met Menne Wiersma, geboren op 3 februari 1902 in De Waarden, overleden op 3 februari 1989 in Grijpskerk, zoon van Jan Wiersma en Trientje Dijkstra. Uit dit huwelijk:
    - Antje Wiersma, geboren op 27 juni 1921 in Pieterzijl, overleden op 25 mei 2013 in George (Zuid-Afrika). Getrouwd op 18 november 1940 in Grijpskerk met Popke Horneman, geboren op 17 november 1917 in Grijpskerk, overleden op 30 juni 1988 in Heidelberg (Zuid-Afrika), zoon van Jan Horneman en Geeske Roorda. Uit dit huwelijk:
      - Jan Horneman, 3 mei 1941 in Grijpskerk, overleden op 3 april 1945 in Grijpskerk.
      - Minne Horneman, geboren op 20 juli 1942 in Grijpskerk.
      - NN Horneman.
      - Geertruida (Trudy) Horneman, geboren op 7 augustus 1949 in Ventersdorp (Zuid-Afrika), overleden op 1 oktober 1998.
      - NN Horneman.
  - Trientje Wiersma, geboren op 24 december 1922 in Pieterzijl, overleden op 2 maart 2002 in Veenwouden.
  - Anno Wiersma, geboren op 2 april 1924 in Pieterzijl, overleden op 5 februari 2000 in Aduard.
  - Anne Wiersma, geboren op 12 augustus 1926 in Pieterzijl, overleden op 9 mei 2001 in Groningen.
  - NN Wiersma.
  - Menno Anne Wiersma, geboren op 25 oktober 1950, overleden op 14 juli 1995.
- Aafke van der Lei, geboren op 2 maart 1888 in Kommerzijl, overleden op 14 september 1931 in Groningen. Getrouwd op 25 mei 1907 in Grijpskerk met Albert van der Leest, geboren op 30 december 1885 in Burum, zoon van Johannes van der Leest en Anna van der Bleek.

- Tolke Sietzes van der Lei, geboren rond 1846 en overleden op 4 aug 1934. Getrouwd met Rinze Luitzens Brouwer. Uit dit huwelijk:
  - Fokje Brouwer, geboren op 23 juli 1876 in Ureterp.
  - Luitzen Brouwer, geboren op 2 maart 1874 in Opsterland.
  - Sieger Brouwer, geboren op 18 juni 1887 in Smallingerland.
  - Sietze Brouwer, geboren op vrijdag 17 oktober 1890 in Drachten en overleden op vrijdag 9 augustus 1918 te Opende. Getrouwd met Hiske Elzinga, dochter van Jan Ridzerts Elzinga en Wijtske Drost, geboren op zondag 28 juni 1896 te Surhuisterveen en overleden op dinsdag 8 januari 1991 te Smallingerland, begraven te Boelenslaan.
  - Aafke Brouwer, geboren op 1 februari 1881 in Opende (Grootegast). Getrouwd op 17 februari 1906 in Grootegast met Riekele Elzinga, geboren op 19 december 1876 in Surhuisterveen, zoon van Jan Riekeles Elzinga en Jitske Andries van der Hoek.
- Luitzen van der Lei, geboren in Drachten op 13 februari 1851 en overleden op 7 augustus 1913 in Smallingerland. Getrouwd op 27 september 1879 in Grootegast met Kleiske de Meer, geboren op 14 juli 1854 in Surhuisterveen, overleden op 26 maart 1929, dochter van Pieter Janse de Meer en IJmkje Jakobs Bekkema. Uit dit huwelijk:
  - Iemkje van der lei, geboren op 21 juli 1879 in Opende, overleden op 12 februari 1956 in Meppel.
  - Aafke van der Lei, geboren op 10 mei 1882 in Surhuisterveen (Achtkarspelen), overleden op 5 mei 1926. Getrouwd op 4 februari 1911 in Smallingerland met Lammert laurens Vermaning, geboren op 28 juli 1883 in Franeker, overleden op 6 november 1921 in Groningen, zoon van Lourens Vermaning en Albertje Koehoorn. Uit dit huwelijk:
    - Louwrens Vermaning, geboren op 29 augustus 1905 in Sneek, overleden op 30 maart 1957 in Groningen. Getrouwd op 5 februari 1942 in Groningen met Marchien Smook, geboren in 1911 in Borger, dochter van Berend Johannes Smook en Geessien Huitsingh.
    - Klaaske Vermaning, geboren in 1907/08 in Nietap. Getrouwd op 25 februari 1926 in Groningen met Tjeert Mulder (Koopman), geboren in 1892 in Roderveld, zoon van Tjeert Mulder en Grietje Tel.
    - Luitzen Vermaning (venter), geboren in 1910 in Heerenveen, overleden op 5 maart 1926 in Groningen.
    - Albertje Vermaning, geboren op 16 oktober 1911 in Bolsward. Getrouwd op 26 januari 1939 in Groningen met Gosling Leemburg (koopman), geboren in 1913 in Leeuwarden, zoon van Fokje Leemburg.
    - Lambertus Vermaning, geboren in 1912/13 in Oosterwolde. Getrouwd op 11 december 1941 in Groningen met Engelina Geerdina Brink, geboren op 22 mei 1913 in Barnflair (Vlagtwedde), dochter van Harm Brink en Trijntje Katoen. Engelina was gescheiden

van Geert Gringhuis (met wie zijn een dochter, Trientje, had die op 29 september 1934 overleed, nog geen jaar oud) en daarna van Jan Hendrik Slor (bloemenventer) met wie zij op 31 oktober 1938 in Groningen getrouwd was (gescheiden op aanvraag van Jan Hendrik op 15 december 1939).

- Pieter Vermaning, geboren op 14 januari 1916 in Groningen (woonachtig in Drachten).
  - Pieter van der Lei, geboren op 9 oktober 1884 in Surhuisterveen (Achtkarspelen), overleden op 30 oktober 1943 in Groningen.
  - Sytze van der Lei, geboren op 30 september 1887 in Achtkarspelen.
  - Alle van der Lei, geboren op 7 juni 1890 in Achtkarspelen, overleden op 15 juni 1965 in Hoogezand-Sappemeer. Getrouwd (1) op 1 mei 1920 in Hoogezand met Willemetje Mulder, geboren op 16 februari 1895 in Nieuw Scheemda, overleden op 25 september 1948 in Hoogezand, dochter van Klaas Mulder en Annechien Knapper. Getrouwd (2) met Wilhelmina Jacoba van der Poel. Wilhelmina was eerder getrouwd met Berend Tooms, geboren op 18 mei 1893 in Tripscompagnie (Veendma), overleden op 5 februari 1950 in Groningen, zoon van Roelf Tooms en Jantje Ruiter.
  - Hendrik van der Lei (schipper), geboren op 7 april 1895, overleden op 24 februari 1963 in Groningen. Getrouwd op 11 augustus 1917 in Leeuwarden met Maria Bosma, geboren op 8 maart 1895 in Dantumadeel, dochter van Gerben Bosma en Berber Hofstra.
- Sietske Luitzens van der Lei, geboren in 1809/1810 en ongehuwd overleden op 26 september 1844 in Smallingerland. Sietske was ongehuwd.
- Sierd Luitzens van der Lei, geboren in 3 juni 1814 en overleden op 3 december 1845 in Smallingerland. Getrouwd op 16 september 1837 in Smallingerland met Martje Harms Hummel, gedoopt op 10 april 1803 in Zevenhuizen, dochter van Harm Klaassens Hummel, gedoopt 14 maart 1762 in Zevenhuizen en overleden 14 september 1827 in Zevenhuizen en Aaltje Jennes, gedoopt op 9 februari 1772 in Leek (getrouwd op 5 juni 1791). Uit dit huwelijk:
  - Aaltje van der Lei, geboren op 6 december 1838 in Smallingerland, overleden op 22 januari 1882 in Smallingerland. Getrouwd op 10 september 1870 in Smallingerland met Wietze Klaver, geboren op 15 februari 1845 in Smallingerland, overleden op 28 december 1903 in Smallingerland, zoon van Marten Wietzes Klaver en Gepke Tammes van der Wiel.
  - Luitzen Sierds van der Lei, geboren in 1838/39 en overleden op 2 februari 1886 in Smallingerland. Getrouwd op 2 maart 1875 in Smallingerland met Maaïke Roels de Jong, geboren in 1848/49 in Drachten. Uit dit huwelijk:
    - Aaltje van der Lei, geboren in Drachten op 29 augustus 1879 in Smallingerland. Getrouwd op 5 mei 1900 in Smallingerland met Ruurd Weima, geboren in 1868/69 in Drachten.
    - Antje van der Lei, geboren in Drachten op 20 april 1877. Getrouwd op 10 juni 1899 in Smallingerland met Andries Booi, geboren in Drachten in 1876/77, zoon van Douwe Joahannes Booi en Marijke Dalstra.

- Roeltje van der Lei, geboren in 1874/75 en overleden op 08 augustus 1879 in Smallingerland.
  - Janke van der Lei, geboren in Drachten op 8 juni 1881 in Smallingerland. Getrouwd op 13 mei 1905 in Smallingerland met Pieter Bergsma, geboren op 28 augustus 1882 in Drachten, zoon van Hendriks Bergsma en Martje de Ruiter. Uit dit huwelijk:
    - Hendrik Bergsma, geboren op 1 september 1905 in Smallingerland.
    - Lukas Bergsma, geboren op 14 december 1907 in Smallingerland.
    - Maaïke Bergsma, geboren op 15 augustus 1912 in Smallingerland.
  - Roel van der Lei, geboren op 22 juni 1883 in Smallingerland.
  - Saapke van der Lei, geboren op 23 april 1886 in Smallingerland.
  - Harmens Sierds van der Lei, geboren 1839/1840. Overleden op 14 oktober 1843 in Smallingerland.
  - NN van der Lei, levenloos geboren op 15 januari 1846 in Smallingerland.
- Sake Luitzens van der Lei, geboren 7 juli 1816 in Smallingerland en overleden op 14 december 1893 in Roderveld. Getrouwd in Roden op 5 september 1841 met Annigje Harms Hummel, geboren in Zevenhuizen op 18 april 1815, dochter van Harm Klaassens Hummel, gedoopt 14 maart 1762 in Zevenhuizen en overleden 14 september 1827 en Aaltje Jennes, gedoopt op 9 februari 1772 in Leek (zus van Martje Hummel die met Sierd van der Lei is getrouwd). Uit dit huwelijk:
  - Tolke van der Lei, geboren op 14 juni 1842 in Zevenhuizen en overleden op 18 maart 1875 in Roden. Getrouwd in Roden op 13 augustus 1864 met Roelf Teng, geboren op 03 augustus 1837 in Zevenhuizen, zoon van Jan Roelfs Teng en Dina Jochems de Vries. Uit dit huwelijk:
    - Annechien Teng, geboren op 07 maart 1865 in Roden en overleden op 01 augustus 1923. Getrouwd op 01 maart 1890 in Peize met Geert Birze, geboren op 26 juli 1867 in Roden, overleden op 26 januari 1958 in Peize, zoon van Albert Birze en Jantien Vogelzang.
    - Roelf Teng, geboren op 18 september 1866 in Roden. Getrouwd in Leek op 08 oktober 1892 met Jakobje Cazemier, geboren op 27 januari 1865 in Zevenhuizen, dochter van Andries Cazemier en Trientje Deelstra. Wettiging van een kind. Uit dit huwelijk:
      - Roelfke Teng, geboren op 18 juli 1895 in Zevenhuizen. Getrouwd op 18 maart 1916 in Roden met Koene van Zonneveld, geboren in 1893/94 in Roden, zoon van Roelf van Zonneveld en Grietien Roede.
      - Andries Teng, geboren op 02 juli 1898 in Zevenhuizen, overleden op 31 januari 1905 in Zevenhuizen.
      - Hendrik Teng, geboren op 14 mei 1901 in Zevenhuizen.
      - Take Teng, geboren op 4 juni 1904 in Zevenhuizen.
      - NN Teng, levenloos geboren op 30 december 1910.

1.1 Nazaten van Louwe Luitzen en Elske

1.1.1 Tolke van der Lei (1829-1918)

Tolke van der Lei, geboren 14 oktober 1829 en overleden op 10 december 1918 in Nuis. Getrouwd in Marum op 14 mei 1865 met Willem Wolters Slotema, geboren in Nuis op 24 oktober 1820 en overleden op 21 augustus 1907 in Nuis, zoon van Wolter Willems Slotema en Wietske Melles. Uit dit huwelijk:

- Trientje Slotema, geboren op 22 augustus 1866 in Nuis, overleden op 10 augustus 1899 in Nuis. Getrouwd op 25 april 1891 in Marum met Albert Sinninghe (wever), geboren op 17 april 1860 in Tolbert, overleden op 30 januari 1922 in Tolbert, zoon van Jakob Sinninghe en Elisabeth Linker (Albert is later getrouwd met Martje de Haan, waarschijnlijk op 6 september 1902).
- Eltje Slotema, geboren 5 maart 1870 in Nuis (Marum), overleden op 27 februari 1960 in Nuis. Getrouwd op 04 augustus 1894 in Marum met Jan Boerma (landbouwer), geboren in 1864/65 in Marum, overleden op 4 februari 1946 in Nuis, zoon van Jan Boerma en Hiltje Posthuma.

1.1.1.1 Trientje Slotema (1866-1899)

Trientje Slotema, geboren op 22 augustus 1866 in Nuis, overleden op 10 augustus 1899 in Nuis. Getrouwd op 25 april 1891 in Marum met Albert Sinninghe (wever), geboren op 17 april 1860 in Tolbert, overleden op 30 januari 1922 in Tolbert, zoon van Jakob Sinninghe en Elisabeth Linker (Albert is later getrouwd met Martje de Haan, waarschijnlijk op 6 september 1902). Uit dit huwelijk:

- Willem Sinninghe, geboren op 12 mei 1892 in Nuis, overleden op 15 januari 1929.
- Elisabeth Sinninghe, geboren in Tolbert (Leek) op 26 mei 1894, overleden op 1 februari 1970 in Tolbert. Getrouwd op 21 mei 1920 in Aduard met Jan Jans Strobos, geboren in Zuidbroek op 5 april 1893 en overleden op 22 mei 1987 in Zuidhorn, zoon van Jan Strobos en Rijna Blik.
- Frouktjen Sinninghe, geboren op 4 maart 1899 in Tolbert, overleden op 9 juni 1899 in Nuis.

1.1.1.1.1 Elisabeth Sinninghe (1894-1970)

Elisabeth Sinninghe, geboren in Tolbert (Leek) op 26 mei 1894, overleden op 1 februari 1970 in Tolbert. Getrouwd op 21 mei 1920 in Aduard met Jan Jans Strobos, geboren in Zuidbroek op 5 april 1893 en overleden op 22 mei 1987 in Zuidhorn, zoon van Jan Strobos en Rijna Blik. Uit dit huwelijk:

- NN Strobos, levenloos geboren op 27 mei 1921 in Aduard.
- Trientje Strobos, geboren in 1923 en overleden op 3 november 1925 in Zuidhorn.

1.1.1.2 Eltje Slotema (1870-1960)

Eltje Slotema (dienstmeid), geboren 5 maart 1870 in Nuis (Marum), overleden op 27 februari 1960 in Nuis. Getrouwd op 4 augustus 1894 in Marum met Jan Boerma (landbouwer), geboren op 24 januari 1865 in Marum, overleden op 4 februari 1946 in Nuis, zoon van Jan Boerma en Hiltje Posthuma. Uit dit huwelijk:

- Tollina Boerma, geboren op 9 augustus 1895 in Nuis. Overleden op 18 maart 1912 in Nuis.
- Jan Boerma, geboren op 22 januari 1897 in Nuis. Getrouwd op 16 mei 1925 met Trijntje van der Mei, geboren 28 september 1898 in Zevenhuizen, dochter van Tjeerd van der Mei (landbouwer) en Geertje Ottema.

- Hiltje Boerma, geboren op 18 november 1898 in Nuis. Overleden op 17 augustus 1899 in Nuis.
- Willem Boerma, geboren op 24 september 1900 in Nuis, overleden op 12 mei 1985 in Nuis.

Jan en Eltje waren eigenaren en bewoners van dit huis (in huidige staat) aan de Nieuweweg 23 in Nuis, tot hun overlijden, waarna hun zoon Willem tot 1976 eigenaar was en waar hij bleef wonen tot zijn overlijden in 1985. Vanaf 1976 tot 1985 waren Eltje en Tjeerd eigenaren. Op deze plek werd voor het eerst een huis gebouwd in 1916.

1.1.1.2.1 Jan Boerma (1897-)

Jan Boerma, geboren op 22 januari 1897 in Nuis. Getrouwd op 16 mei 1925 in Marum met Trijntje van der Mei, geboren 28 september 1898 in Zevenhuizen, dochter van Tjeerd van der Mei (landbouwer) en Geertje Ottema. Uit dit huwelijk:

- Eltje Boerma, geboren op 28 oktober 1926 in Nuis, overleden op 13 december 2014 in Drachten. Getrouwd met Date Meinema, geboren in 1918, overleden op 4 augustus 1993.
- Tjeerd Boerma, geboren in 1930, overleden in 2001. Getrouwd met Ubelina Veenema, geboren in 1936, overleden in 1986.

1.1.1.2.1.1 Eltje Boerma (1926-2014)

Eltje Boerma (landbouwer), geboren op 28 oktober 1926 in Nuis, overleden op 13 december 2014 in Drachten. Getrouwd met Date Meinema, geboren op 4 mei 1918, overleden op 4 augustus 1993. Uit dit huwelijk:

- Tinie Meinema. Getrouwd met Aale (wonen in Oosterwolde).
- Elles Meinema. Getrouwd met Hans. Zij wonen in Drangedal (Noorwegen). Uit dit huwelijk:

- Sanne NN
- Marga NN
- Niels Meinema. Getrouwd met Anneke (wonen in Oosterwolde). Uit dit huwelijk:
  - Amber Meinema.
  - Jente Meinema.

1.1.2 Roelfke Louwes van der Lei (1835-1890)

Roelfke Louwes van der Lei, geboren in Zevenhuizen op 20 januari 1835 en overleden op 27 januari 1890 in Noordwijk (Marum). Getrouwd op 29 september 1860 met Pieter Wolters Slotema, geboren in Nuis op 31 december 1833 en overleden op 21 augustus 1875 in Noordwijk (Marum), zoon van Wolter Willems Slotema en Wietske Melles (broer van Willem). Uit dit huwelijk:

- Wolter Slotema (arbeider), geboren 26 september 1861 in Nuis, overleden op 17 december 1920 in Noordwijk (Marum). Getrouwd op 01 november 1890 in Marum met Maaïke Willems Dekker, geboren op 27 januari 1860 in Sebaldeburen, overleden op 3 februari 1934 in Veendam, dochter van Willem Grietjes Dekker en Martje Gerrits Schuiteboer (arbeidster).
- Eltje Slotema, geboren in Zevenhuizen op 18 december 1865, overleden op 2 februari 1939 in Nuis. Getrouwd in Grootegast op 16 november 1891 met Sipke Jansma, geboren in Opende (Grootegast) op 25 februari 1865, zoon van Klaas Jansma en Engeltje de Vries.
- Wietske Slotema, geboren op 22 oktober 1869 in Zevenhuizen, overleden op 17 maart 1957 in Marum. Getrouwd op 1 augustus 1891 in Grijpskerk met Poke Sloerds Veenstra, geboren op 16 december 1867 in Twijzel (Achtkarspelen), overleden op 23 februari 1922 in Marum, zoon van Sjoerd Popkes Veenstra en Tjetske Willems Goudberg.

1.1.2.1 Eltje Slotema (1865-1891)

Eltje Slotema, geboren in Zevenhuizen op 18 december 1865, overleden op 2 februari 1939 in Nuis. Getrouwd in Grootegast op 16 november 1891 met Sipke Jansma, geboren in Opende (Grootegast) op 25 februari 1865, zoon van Klaas Jansma en Engeltje de Vries. Uit dit huwelijk:

- Roelfke Jansma, geboren in Opende op 6 september 1892. Getrouwd in Grootegast op 10 februari 1917 met Anne Doornbosch (timmerman), geboren in Zevenhuizen op 30 augustus 1892, overleden op 12 augustus 1917 in Nuis, zoon van Bouke Doornbosch en Imke Proem. Getrouwd (2) op 8 mei 1925 in Grootegast met Berend Oldenburger (arbeider), geboren in Noordwijk (Marum) op 9 februari 1885, zoon van Wietse Oldenburger (landbouwer) en Wilmina Dijk.
- Engeltje Jansma, geboren in Opende 1 december 1894. Getrouwd in Grootegast op 5 januari 1919 met Sipke Mertens (handelaar), geboren in Nuis op 21 januari 1896, overleden op 28 januari 1954 in Marum, zoon van Hendrik Mertens en Reina Ausma.
- Klasina Jansma, geboren in Opende op 16 oktober 1898. Getrouwd in Grootegast op 14 mei 1921 met Matheus Haan, geboren in Grootegast op 26 februari 1895, zoon van Fokke Haan en Eempje Hofman.

Anne Doornbosch, de man van Roelfke Jansma, kocht in 1916 van aannemer Hylke Gjaltema een stuk grond aan de Nieuweweg 23 in huis, waarop hij een huis bouwde. Hij woonde hier van 1917-1927. Derk Rosema en Anna van der Molen waren mede-eigenaren. In 1927 woonde Roelfke er oo met haar tweede man Berend Oldenburger. Eltje Slotema en Sipke Jansma waren van 1927-1939 eigenaren van dit huis (foto is van huidige staat).

1.1.2.1.1 Engeltje Jansma (1894-)

Engeltje Jansma, geboren in Opende 1 december 1894. Getrouwd in Grootegast op 5 januari 1919 met Sipke Mertens, geboren in Nuis op 21 januari 1896, overleden op 28 januari 1954 in Marum, zoon van Hendrik Mertens en Reina Ausma. Uit dit huwelijk:

- Reina Mertens, geboren in 1920/21 in Marum, overleden op 4 april 1957 in Groningen. Getrouwd met Hindrik Bolhuis (bakkersknecht), geboren in 1914/15 in Zevenhuizen, zoon van Laurens Bolhuis (landbouwer) en Niessien Boerema.
- Eltje Mertens, in 1926 in Zevenhuizen, overleden op 27 meri 1926 in Nuis (Marum).

1.1.3 Karst van der Lei (1837-1892)

Karst van der Lei (boerenknecht), geboren op 26 oktober 1837 in Niebert (dagloner), overleden op zaterdag 19 maart 1892 in Ezinge. Getrouwd op 1 juni 1863 in Oldekerk met Hendrikje Witterholt uit Niekerk (gem. Oldekerk), geboren op 8 maart 1834 in Niekerk (Oldekerk), overleden op maandag 30 juni 1913 in Ezinge, dochter van Jan Hendrik Nicolaas Witterholt (watermolenaar, arbeider, dagloner) en Bregtje Wiegers Beukema (dienstmeid). Uit dit huwelijk:

- Louwe van der Lei, geboren op 19 januari 1864 te Fransum en overleden in op 20 januari 1924 te Warfhuizen, Leens (dagloner). Getrouwd in Ezinge op 25 mei 1889 Minke de Wit,

geboren op 21 juli 1869 in Paterswolde (Eelde), ouders Johannes de Wit en Wubbechien Arends.

- Jan van der Lei, geboren in Oldehove op 29 januari 1866 (molenaarsknecht). Getrouwd in Ezinge 17 mei 1893 met Ida Drentje, geboren in Aduard op 8 april 1868, ouders Jurrien Drentje en Antje Dijk.
- Elsina van der Lei, geboren op 3 februari 1869 in Oldehove en overleden op 11 november 1896 te Oldehove. Getrouwd in Oldehove 16 mei 1894 met Jetse Pettinga, geboren in Noordhorn op 23 februari 1871, zoon van Freerk Pettinga en Grietje Mulder.
- Niklaas van der Lei, geboren Ezinge 29 december 1870 en overleden in 1926. Hij arriveerde op 5 juli 1898 in New York aan boord van de Spaarndam die uit Rotterdam was vertrokken. Hij keerde blijkbaar snel terug, want hij trouwde op 14 maart 1901 in Ezinge met Pieterke van Rijn, geboren in Adorp op 12 maart 1876, dochter van Jan van Rijn en Wietdina Wetsema.
- Bertus van der Lei, geboren op dinsdag 6 februari 1877 in Garnwerd (Ezinge) en overleden op 1-8-1975 in Elkhorn, Walworth County in Wisconsin. Hij arriveerde op 5 juli 1898 in New York aan boord van de Spaarndam die uit Rotterdam was vertrokken. Hij was toen vrijgezel.

1.1.3.1 Louwe van der Lei (1864-)

Louwe van der Lei (dagloner), zoon van Karst van der Lei, geboren op 19 januari 1864 in Fransum (Aduard), overleden op 20 januari 1924 in Warfhuizen (Leens). Getrouwd in Ezinge op 25 mei 1889 met Minke de Wit, geboren op 21 juli 1869 in Paterswolde (Eelde), dochter van Johannes de Wit en Wubbechien Arends. Uit dit huwelijk:

- Karst van der Lei, geboren op 16 oktober 1889 in Saaksum (Oldenhove), overleden op 1 januari 1970 in Feerwerd. Getrouwd in Ezinge op 4 mei 1912 met Antje Faber, geboren op 28 april 1892 in Noorddijk, dochter van Jan Faber (pannenbakker) en Henderika Dijk.
- Wubbeliena van der Lei, geboren op 1 januari 1891 in Ezinge, overleden op 1 juli 1891 in Ezinge.
- Johannes van der Lei (dagloner), geboren op 28 januari 1892 te Ezinge. Getrouwd te Leens op 21 november 1914 met Grietje Dijkstra (dienstmeid), geboren op 24 april 1894 in Zuurdijk (Leens), dochter van Ties Dijkstra (dagloner) en jantje Achterhof.
- Jan van der Lei, geboren op 24 februari 1893 in Ezinge, overleden op 25 augustus 1893 in Ezinge.
- Niklaas van der Lei, geboren op 16 oktober 1895 in Aduarderzijk (Ezinge) en overleden op 4 april 1897 in Oostum (Ezinge).
- Niklaas van der Lei, geboren op 3 april 1897 in Oostum (Ezinge).
- Wubbelina van der Lei, geboren 1898 te Leens (Warfhuizen) en overleden op 20-9-1898 te Leens (Warfhuizen), 1 maand oud.
- Hendrik van der Lei, geboren ca 1903 te Leens (Warfhuizen) en overleden op 25-1-1917 te Oldenhove (Saaksum), 13 jaar oud.
- NN van der Lei, levenloos geboren op 4 april 1913 te Leens (Warfhuizen).

Niklaas van der Lei werd geboren op 3 april 1897. Een dag later stierf zijn broertje die ook Niklaas heette. Louwe gaf zijn zoon echter pas aan op 5 april met de naam Niklaas.

1.1.3.1.1 Karst van der Lei (1889-1970)

Karst van der Lei (boerenknecht), geboren op 16 oktober 1889 in Saaksum (Oldenhove), overleden op 1 januari 1970 in Feerwerd (Ezinge). Getrouwd in Ezinge op 4 mei 1912 met Antje Faber, geboren op 28 april 1892 in Noorddijk, overleden op 16 oktober 1979 in Feerwerd (Ezinge) dochter van Jan Faber (pannenbakker) en Henderika Dijk. Uit dit huwelijk:

- Louwe van der Lei (radiohandelaar), geboren op dinsdag 6 augustus 1912 in Feerwerd (Ezinge), overleden op 13 oktober 1999 in Feerwerd. Getrouwd op 18 januari 1940 in Winsum met Wemeltje Hofman (dienstbode), geboren in 1920 in Winsum, dochter van Gerrit Hofman en Metje Meinema.
- Jan van der Lei, geboren op 22 november 1913 in Ezinge en overleden in Kloosterburen op 9 maart 1999. Getrouwd op 19 januari 1937 in Kloosterburen met Aaltje Meijer, geboren in Kruisweg op 12 oktober 1914 en overleden op 27 januari 1994 in Ulrum, dochter van Geert Meijer (dagloner (geboren te Wehe den Hoorn (Gr) op 21 maart 1871, overleden te Kloosterburen (Gr) op 25 februari 1951, begraven te Hornhuizen (Gr) en Bouwke Jansen, geboren te Warffum (Gr) op 23 september 1873, overleden te Kruisweg (Gr) op 24 december 1943, begraven te Hornhuizen (Gr).
Jan was landarbeider en landbouwer, woonde in Ezinge, in Groningen en in Kloosterburen (Gr).
- Minke van der Lei, geboren op 27 August 1915 (dienstbode) en overleden op 13 november 1994 in Ezinge. Getrouwd op woensdag 19 mei 1937 met Roelf Luitje Slopsema (vrachtrijder), geboren op 25 juli 1908 en overleden op 28 oktober 1994 in Ezinge, zoon van Gerrit Slopsema (20 januari 1879 - 23 februari 1961 in Ezinge) en Annechien van Dijk (3 april 1884 - 4 juni 1971 in Ezinge).
- Henderika van der Lei (morgenmeisje), geboren op 11 oktober 1917 in Aduarderzijl (Ezinge) en overleden op 16 januari 2004 in Feerwerd. Getrouwd op 7 augustus 1940 in Ezinge met Abel van der Schans (smid-bankwerker), geboren op 2-2-1914 in Klein-Garnwerd (Winsum) en overleden op 4-6-1994 in Feerwerd, zoon van Willem van der Schans (landarbeider) en Grietje Siegers.

1.1.3.1.1.1 Louwe van der Lei (1912-1999)

Louwe van der Lei (radiohandelaar), geboren op dinsdag 6 augustus 1912 in Feerwerd (Ezinge), overleden op 13 oktober 1999 in Feerwerd. Getrouwd op 18 januari 1940 in Winsum met Wemeltje Hofman (dienstbode), geboren in 1920 in Winsum, dochter van Gerrit Hofman en Metje Meinema. Uit dit huwelijk:

- Karst Gerrit van der Lei, geboren op 2 augustus 1941 en overleden op 10 juli 2008 in Feerwerd.
- Gerrit Karst van der Lei, geboren november/december 1942 en overleden op 11 januari 1943 in Feerwerd.

1.1.3.1.1.2 Jan van der Lei (1913-1999)

Jan van der Lei, geboren op 22 november 1913 in Ezinge en overleden in Kloosterburen op 9 maart 1999. Getrouwd op 19 januari 1937 in Kloosterburen met Aaltje Meijer, geboren in Kruisweg (Leens) op 12 oktober 1914 en overleden op 27 januari 1994 in Ulrum, dochter van Geert Meijer (dagloner

(geboren te Wehe den Hoorn (Gr) op 21 maart 1871, overleden te Kloosterburen (Gr) op 25 februari 1951, begraven te Hornhuizen (Gr) en Bouwke Jansen, geboren te Warffum (Gr) op 23 september 1873, overleden te Kruisweg (Gr) op 24 december 1943, begraven te Hornhuizen (Gr). Uit dit huwelijk:

- Karst van der Lei. Getrouwd op 25 juli 1969 in Ulrum met Hilda Grietje Lantinga, geboren in 1949 in Winsum, dochter van Harm Lantinga en Agaath Stumpe. Uit dit huwelijk:
  - Harrie van der Lei. Getrouwd met Regina. Uit dit huwelijk:
    - Jacelien van der Lei
    - Jessica van der Lei. Relatie met Berend Jan
    - Jom van der Lei
  - Agaath van der Lei
  - Karst van der Lei. Getrouwd met Esther. Uit dit huwelijk:
    - Saar van der Lei
    - Lara van der Lei
  - Sjaak van der Lei. Getrouwd met Jenny Toes.
  - Jan van der Lei (Houwerzijl). Getrouwd met Lia van 't Westende, geboren op 15 oktober 1965, overleden op 15 januari 2019. Uit dit huwelijk:
    - Arjan van der Lei.

Jan was landarbeider en landbouwer, woonde in Ezinge, in Groningen en in Kloosterburen (Gr).

'Als je Sjaak van der Lei zegt, zeg je tegenwoordig Cornet Obolensky. De 36-jarige goedlachse springruiter, gepassioneerd fokker en handelaar heeft er de laatste jaren veel van gemaakt samen met zijn vriendin Jenny Toes. Ze hebben vaste grond onder de voeten op een mooie plek in Sint-Michielsgestel bij Den Bosch, met de merries en veulens in de weilanden, stuk voor stuk paarden met indrukwekkende namen in de pedigree. Met Kannan jr. had het stel een onvergetelijk moment in Den Bosch toen de zoon van Cornet werd uitgeroepen tot kampioen. Op zoek naar het beste.

Sjaak van der Lei komt uit het Groningse Houwerzijl, waar zijn ouders een melkveebedrijf hadden: "Mijn vader was 47 toen hij niet meer tegen de koedampen kon. Hij kwam in het ziekenhuis te liggen, ze gaven hem een jaar. Hij heeft het nog twee keer geprobeerd maar hij moest uit de melkput kruipen. Hij is nu gelukkig 71. Mijn broer Jan nam de boerderij over en mijn vader ging paarden fokken, puur uit passie. En zo is het bij mij begonnen." De ponycarrière was met L2-dressuur en B-springen niet heel indrukwekkend maar toen Sjaak 12 was, nam hij de paarden van zus Agaath over die bij een stal ging rijden. Hij leidde zelf ook twee driejarige paarden op waarmee hij bij de junioren het NK sprong. Sjaak won in de tussentijd de Grote Prijzen van Meppel en Moorseele. Op z'n 18e maakte hij deel uit van de eerste selectie van het Rabobank Talentenplan: "Dat was een mooie ervaring, met mensen als Henk Frederiks, Rianne Nalis en Rob Heijligers onder aanvoering van Piet Raijmakers hadden we een mooi clubje bij elkaar. En je leerde allerlei nieuwe mensen kennen."

Vanuit het Noorden belandde Sjaak van der Lei bij diverse stallen in het Brabantse voordat hij een leerzame periode in Nijkerk woonde. En toen ontmoette hij Jenny, met wie hij nu al een paar jaren

samenwoont en heel veel onderneemt. Terugkijkend: “Ik ben op veel plekken geweest en dan komen er allerlei mensen op je pad waar je wat van leert. Daar moet je de waarde van zien, ook achteraf. Ik kan ergens enorm enthousiast over zijn, maar ik kan dan ook vol met m’n bek tegen de muur vliegen omdat ik dingen anders had moeten doen. Het hele leven is een leertraject. Ik weet nog wel dat ik met Hein van de Mortel samen goede handel had gedaan. Zegt ie: je denkt nou dat je de handel kent, maar je gaat er zeker een paar kopen waar je flink aan gaat verliezen. Is helemaal uitgekomen. In de loop der jaren leer je naar allerlei mensen te luisteren en wordt langzamerhand duidelijk dat domme vragen niet bestaan.”

De emotie tekent de passie van Sjaak van der Lei als het gaat over zijn zoektocht naar het beste: “Ik probeer voor mezelf de lat altijd hoger te leggen. Toen ik in het begin op concours ging, ging ik met zeven paarden, met één zadel, één hoofdstel en vijf bitten. Zo was dat toen. Van de kritiek van collega’s heb ik geleerd. Ik had een paar goede en een paar minder goede paarden. Die laatste eten net zoveel. En aan de eerste ben je feitelijk minder tijd kwijt. Dat leer je wel in de praktijk. Zo is het ook met de fokkerij, waarin ik ook geleerd heb niet snel tevreden te zijn. Vroeger hadden de paarden niet de kansen. Als je een merrie had die 1.40 sprong, had je een fenomeen. Nu doen er in de tours in Italië, Spanje en Portugal in totaal een paar duizend mee die 1.40 lopen. Op het EK in Gothenburg waren er 25 finalisten: van 24 had de vader 1.60m gelopen. We hoeven niet meer met minder tevreden te zijn. Waarbij ik geloof dat een goede merriestam misschien wel 80% van het resultaat bepaalt. Iets wat ze zelf hebben, kunnen ze ook doorgeven. Waarom zijn er bepaalde merriestammen waar de een na de andere goede uit komt? En dan heb je vaders die uitzonderlijk vererven. Ik wil zo weinig mogelijk aan het toeval overlaten.”¹

Sjaak van der Lei en Jenny Toes.

1.1.3.1.1.3 Minke van der Lei (1915-1994)

---

¹ Bron: <https://equenews.nl/showjumping/sjaak-van-der-lei-op-zoek-naar-het-beste/>

Minke van der Lei, geboren op 27 August 1915 (dienstbode) en overleden op 13 november 1994 in Ezinge. Getrouwd op woensdag 19 mei 1937 met Roelf Luitje Slopsema (vrachtrijder), geboren op 25 juli 1908 in Ezinge en overleden op 28 oktober 1994 in Ezinge, zoon van Gerrit Slopsema (20 januari 1879 - 23 februari 1961 in Ezinge) en Annechien van Dijk (3 april 1884 - 4 juni 1971 in Ezinge). Uit dit huwelijk:

- NN Slopsema, levenloos geboren op 19 december 1938 in Ezinge.
- NN Slopsema, levenloos geboren op 21 maart 1945 in Ezinge.
- Gerrit Luitjen Slopsema. Uit diens huwelijk:
  - Roelf Luitje Slopsema.

1.1.3.1.1.4 Henderika van der Lei (1917-2004)

Henderika van der Lei (morgenmeisje), geboren op 11 oktober 1917 in Aduarderzijl (Ezinge) en overleden op 16 januari 2004 in Feerwerd. Getrouwd op 7 augustus 1940 in Ezinge met Abel van der Schans (smid-bankwerker), geboren op 2-2-1914 in Klein-Garnwerd (Winsum) en overleden op 4-6-1994 in Feerwerd, zoon van Willem van der Schans (landarbeider) en Grietje Siegers. Uit dit huwelijk:

- NN van der Schans, levenloos geboren op 15-5-1952.

1.1.3.1.2 Johannes van der Lei (1892-)

Johannes van der Lei (dagloner, winkelier), geboren op 28 januari 1892 in Ezinge. Getrouwd op 21 november 1914 in Leens met Grietje Dijkstra (dienstmeid), geboren op 24 april 1894 in Zuurdijk (Leens), dochter van Ties Dijkstra en Jantje Achterhof. Uit dit huwelijk:

- Louwe van der Lei (landarbeider), geboren in 1914/15. Getrouwd op 14 september 1939 in Leens met Catharina Top (dienstbode), geboren in Ulrum in 1919/20, dochter van Berend Top (landarbeider) en Trijntje Diepstra.
- Ties van der Lei, geboren op 19 juni 1916 in Oldehove en overleden op 17 maart 1919 in Leens.

1.1.3.1.2.1 Louwe van der Lei (1915-1996)

Louwe van der Lei (landarbeider), geboren op 25 april 1915 in Warfhuizen (Leens), overleden op 29 juni 1996. Getrouwd op 14 september 1939 in Leens met Catharina Top (dienstbode), geboren in Ulrum op 6 december 1919, overleden op 13 oktober 2013, dochter van Berend Top (landarbeider) en Trijntje Diepstra. Uit dit huwelijk:

- Grietje van der Lei, geboren in augustus 1942 in Leens, overleden op 27 augustus 1942 in Leens.

1.1.3.2 Jan van der Lei (1866-1910)

Jan van der Lei, geboren Oldehove op 28 januari 1866 (molenaarsknecht), overleden op 13 december 1910 (begraven op het Forest Home Cemetery in Cook County, Illinois). Getrouwd in Ezinge 17 mei 1893 met Ida Drentje, geboren Aduard op 8 april 1868, ouders Jurrien Drentje en Antje Dijk. Uit dit huwelijk:

- Hendriktje van der Lei, geboren op 1 januari 1894 in Ezinge en overleden op zaterdag 19 oktober 1895.
- Karst van der Lei, geboren op woensdag 16 september 1896 en overleden op zondag 10 januari 1897 in Ezinge.

- NN van der Lei, levenloos geboren op vrijdag 1 april 1898 in Ezinge.
- Karst van der Lei, geboren op woensdag 9 augustus 1899 in Ezinge.

1.1.3.2.1 Johannes van der Lei (1892-)

Johannes van der Lei, geboren op 28 januari 1892 te Ezinge. Getrouwd te Leens op 21 november 1914 met Grietje Dijkstra, geboren op 24 april 1894 in Zuurdijk (Leens), dochter van Ties Dijkstra (dagloner) en Jantje Achterhof. Uit dit huwelijk:

- Thies van der Lei, geboren in 1917 in Oldehove, overleden op 17 maart 1919 in Leens.

1.1.3.3 Elsina van der Lei (1869-1896)

Elsina van der Lei, geboren op 3 februari 1869 in Oldehove en overleden op 11 november 1896 te Oldehove. Getrouwd in Oldehove 16 mei 1894 met Jetse Pettinga (arbeider, dienstknecht, hulpstoker, stoker), geboren in Noordhorn op 23 februari 1871, zoon van Freerk Pettinga en Grietje Mulder. Uit dit huwelijk:

- Freerk Pettinga (chauffeur), geboren op 9 december 1894 in Oldehove. Getrouwd op 29 april 1926 in Amsterdam met Akke Lub, geboren op 20 juli 1895 in Den Helder, dochter van Cornelis Lub en Dirkje Vos. In 1947 woonden zij Staringstraat 3-III in Amsterdam.

Jetse trouwde (2) op 4 september 1897 met Trientje Vennema (dienstbode), geboren op 14 september 1872 in Aduard met wie hij zeven kinderen kreeg:

- Marten Pettinga, geboren op 5 januari 1895 (gewettigd bij huwelijk). Getrouwd op 8 december 1921 in Amsterdam met Julia Wilhelmina Zeldenthuis (werkster), geboren in Amsterdam in 1893, overleden op 10 december 1981 in Amsterdam.
- Regiena Pettinga (kostuumnaaister), geboren op 7 augustus 1898 in Oldehove, overleden op 17 september 1987 in Amsterdam. Getrouwd in de Watergraafsmeer op 14 september 1872 met Albert Drost (schoenmaker), geboren op 26 april 1891 in Montfoort, overleden op 6 december 1978 in Amsterdam.
- Grietje Pettinga, geboren op 11 februari 1900 in Oldehove. Getrouwd op 18 mei 1922 in Amsterdam met Franciscus Johannes Böhmer (kantoorbediende), geboren op 28 juni 1898 in Utrecht.
- Jan Pettinga (kantoorbediende), geboren op 15 augustus 1901 in Oldehove. Getrouwd op 27 oktober 1927 in Amsterdam met Jantina Pitstra, geboren in 1906 in Amsterdam
- Hendrik Pettinga, geboren in 1904 in Amsterdam, overleden op 27 april 1919 in de Watergraafsmeer.
- Dieuwertje Pettinga, geboren in 1907 in Amsterdam. Getrouwd op 27 oktober 1927 met Albert de Vries (technisch tekenaar), geboren op 23 september 1897 in Rotterdam.
- Jetse Pettinga, geboren in 1909 in Amsterdam. Getrouwd op 22 juli 1931 in Amsterdam met Apolonia van Eeden (dienstbode), geboren in 1909 in Den Haag.

Landverhuizers in de familie

De landbouwcrisis in de periode 1879-1893

In de periode 1846-1914 vertrokken ruim tweehonderdduizend Nederlanders naar de Verenigde Staten. Nederland was zeker niet het enige land van waaruit mensen naar de Verenigde Staten trokken. Rond 1890 was bijna 15% van de burgers van de VS geboren in het buitenland.

Dat zich onder de Nederlandse landverhuizers ook relatief veel mensen uit het noorden van ons land bevonden wordt begrijpelijk als we kijken naar de economische situatie in dat gebied op het eind van de negentiende eeuw.

De vruchtbare klei- en veengebieden in het noorden van Nederland waren uitermate geschikt voor landbouw. Er werd dan ook veel land in cultuur gebracht. De bedrijven waren relatief groot, waardoor de behoefte aan landarbeiders toenam. Deze gunstige situatie sloef echter om in haar tegendeel, toen er tussen 1879-1893 een landbouwcrisis uitbrak.

Deze crisis was het gevolg van de import van goedkoop graan en andere landbouwproducten uit de VS en Canada waardoor de prijzen van landbouwproducten sterk daalden. Boeren die wilden overleven, moesten efficiënter gaan produceren. Om met minder landarbeiders toe te kunnen en dus op loonkosten te besparen, schaften grote boeren landbouwmachines aan, zoals zaai- en dorsmachines. Door deze mechanisering liep de werkgelegenheid terug. Hierop trok een groot deel van de plattelandsbevolking weg. Deels was dit migratie richting de steden, maar een substantieel deel emigreerde ook richting het buitenland. Zelfs toen de crisis afnam leidde dat nauwelijks tot uitbreiding van de werkgelegenheid omdat de mechanisatie van de landbouw natuurlijk niet weer verdween.

Veel mensen trokken daarom weg uit deze streken. Een deel vond werk in de industrie en handel in andere delen van Nederland. Anderen zochten hun heil in Amerika.

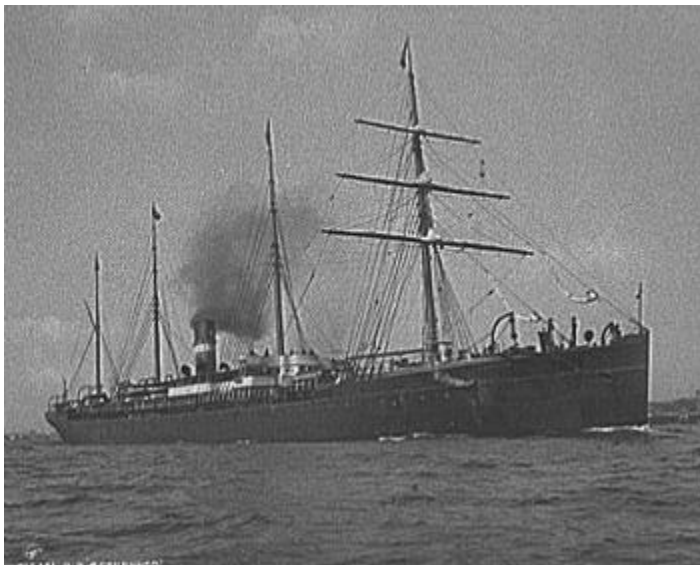
Groningers naar de Verenigde Staten

In de tweede helft van de negentiende eeuw waagden dus veel Groningers, uit nagenoeg alle dorpen, de oversteek naar Amerika. Waren dit er in de eerste helft die eeuw nog slechts 240 geweest, in de volgende vijftig jaar liep dit aantal op tot 8.026. Daarna nam het aantal in de eerste helft van de twintigste eeuw weer aanzienlijk af. Toen vertrokken er nog 775 inwoners van de provincie. Sommige emigranten wisten precies waar ze naar toe gingen, naar Chicago bijvoorbeeld, of naar Grand Rapids, Fulton enz., andere gaven slechts aan dat ze naar Amerika vertrokken.

Soms ging het om vrijgezelle mannen, maar vaak ook om getrouwde mannen uit alle leeftijdsgroepen, die met vrouw en kinderen vertrokken. Het zal niet verbazen dat de meesten van hen tot de groep behoeftigen of mindergegoeden gerekend konden worden. Slechts een enkele keer ging het om een welgestelde.

Kleinkinderen van Elske van der Lei - Van der Kaap

Twee kleinkinderen van Elske, kinderen van haar zoon Karst van der Lei, zijn geëmigreerd naar de Verenigde Staten. Bertus en Niklaas vertrokken in 1898 vanuit Rotterdam aan boord van de Spaarndam, een vrachtschip met passagiersaccommodatie. Zij arriveerden op 5 juli 1898 in New York en trokken vervolgens richting Chicago. Bertus overleed op 1 augustus 1975 in Elkhorn, de hoofdstad van Walworth County in Wisconsin, een plaats die tegenwoordig zo'n tienduizend inwoners heeft. Elkhorn ligt zo'n 140 kilometer ten noordwesten van Chicago. Beide broers waren op het moment van vertrek nog vrijgezel.

De Spaarndam

Het verblijf van Niklaas in Amerika duurde niet lang, want nog geen drie jaar later, op 14 maart 1901 trouwde hij in het Groningse Ezinge met Pieterke van Rijn uit Adorp.

Reeds in 1893 was een neef van Niklaas en Bertus, Jan Burgler, zoon van Bettje Witterholt (de zus van de moeder van Niklaas en Bertus) en Jan Burgler, vlak na zijn huwelijk met Trientje Venekamp, naar Chicago geëmigreerd. Hij was niet de enige uit het dorp Ezinge. In totaal vertrokken gelijktijdig tien mannen, van wie er vijf getrouwd waren en vier een of meer kinderen hadden, naar Amerika. Acht van hen gingen naar Chicago, twee naar Dakota.²

In het jaar waarin Jan Burgler met zijn vrouw Trientje Venekamp, die zich in de VS Kate liet noemen, naar Chicago vertrokken, verlieten in totaal 521 mannen met vrouw en kinderen Groningen. Uit Beerta vertrokken er in dat ene jaar 26, uit Ezinge en Eenrum en Winschoten 10 uit Finsterwolde 9, enz. enz.

---

² http://allegroningers.nl/zoeken-op-naam/persons?f=%7B%22search_s_type_title%22:%7B%22v%22:%22emigrant%22%7D%7D&ss=%7B%22q%22:%22Burgler%22%7D

Jan en Trientje veranderden op 5 september 1918 in Chicago hun naam in Berger. Mogelijk omdat het Engelse woord burglar dat hetzelfde wordt uitgesproken als Burgler, inbreker betekent. Op 8 mei 1898 kwamen de vrijgezelle broers van Jan, Klaas en Bertus, met de Rotterdam aan in New York. Zij vestigden zich in Chicago. Vermoedelijk zonden zij positieve berichten naar Nederland, want niet veel later vertrokken ook hun ouders naar Amerika. De vraag is wanneer precies. Mogelijk kwamen zij op 23 april 1900 vanuit Rotterdam met de Statendam in New York. Het is echter ook mogelijk dat pas in 1901 naar Chicago vertrokken, waar Jan werkte als melkboer. Tegelijk met hen, vertrok ook het jongste kind van Jan en Bettje, Bregtje, samen met haar man Berend van der Wal, naar Chicago.³

Het heeft er alle schijn van dat Bertus Burgler al snel terugkeerde naar Nederland om er te trouwen met Jacoba Fledder, want op 16 april 1901 arriveerden Bertus en Jacoba Burgler met de Amsterdam (vanuit Rotterdam) in New York. Volgens de documenten waren zij getrouwd, maar volgens Amerikaanse documenten huwden zij een week na hun aankomst in Amerika, op 23 april, in Chicago. De reden voor vertrek was voor bijna iedereen latsverbetering.

Jan Burgler en Bettje Witterholt

Bettje Witterholt werd geboren op 5 juli 1836 in Niekerk, Groningen. Zij was een dochter van Jan Nicolaas Witterholt en Bregtje Wiegers Beukema. Zij trouwde op 11 mei 1867 in Zuidhorn met Jan Burgler (boerenknecht, karreman), geboren op 22 maart 1843 in Den Ham (Aduard) als zoon van Jan Lippes Burgler en Trijntje Kornelis Pluister. Jan stierf op 2 februari 1904 (begraven op Forest Home Cemetery, Forest Park) en Bettje op 1 mei 1919 in Chicago (begraven op Forest Home Cemetery, Forest Park).

- Jan Burgler, geboren op 8 februari 1868, overleden op 11 januari 1931. Getrouwd op 15 april 1893 in Ezinge met Trientje Venekamp (noemde zich Kate in Chicago), geboren op 20 januari 1872 in Aduarderzijk, dochter van Jan Venekamp (dagloner) en Ida Tempel. Zij veranderden op 5 september 1918 in Chicago hun naam in Berger.⁴ Uit hun huwelijk o.a.:
  - Ida Burgler, geboren op 1 augustus 1895 Chicago, overleden op 8 december 1901 in Chicago.
  - Johan Burgler, geboren op 18 november 1897 in Chicago, overleden op 2 september 1909 in Chicago.
- Bregtje Burgler, geboren in Ezinge op 5 augustus 1870, overleden op 13 oktober 1872.
- Klaas Burgler, geboren op 5 oktober 1872 in Saaksum (Oldehove), overleden op 24 april 1905 in Chicago (begraven op Forest Home Cemetery, Forest Park). Hij is vrijgezel gebleven. Ten tijde van zijn dood was hij bevrachter (freight handler).
- Bregtje Burgler, geboren op 11 april 1875 en overleden op 23 april 1875.
- Bertus (Ben) Burgler, geboren op 20 december 1876, overleden op 25 maart 1916 in Chicago (begraven op Forest Home Cemetery, Forest Park). Getrouwd op 23 april 1901 in

³ http://allegroningen.nl/zoeken-op-naam/persons?f=%7B%22search_s_type_title%22:%7B%22v%22:%22emigrant%22%7D%7D&ss=%7B%22q%22:%22Burgler%22%7D

⁴

<https://www.ancestry.co.uk/boards/localities.northam.usa.states.illinois.counties.cook/2397.2411.1/mb.ashx>

Cook County met Jacoba Fledder. Zij kregen verschillende kinderen, onder wie Bertha, Henry, Jennie en John (24 december 1915- 26 mei 1917 Chicago).

- Bregtje Burgler, geboren op 2 mei 1878 in Ezinge. Getrouwd op 3 april 1900 in Ezinge met Berend van der Wal, geboren op 21 oktober 1874 in Den Ham (Aduard), zoon van Jan Kornelis van der Wal en Trientje Bullema.